

PARAMA KVANTINIAM ŠUOLIUI ATGRASYMO IR GYNYBOS SRITYJE: PARLAMENTINĖ STIPRESNĖS NATO DARBOTVARKĖ

PRELIMINARI DEKLARACIJA

PATEIKĖ NUOLATINIS KOMITETAS¹

1. Pačioje NATO vyksta visai kartai nematytas atgrasymo ir gynybos pozicijos atnaujinimas ir istorinis pusiausvyros Aljanse perbalansavimas. Sąjungininkai kuria stipresnę ir atsakingesnę Europą kaip atsparesnio ir patikimesnio transatlantinio aljanso pagrindą.
2. Būdami NATO Parlamentinės Asamblėjos nariais, turime aiškiai prisiimti atsakomybę už naujus poreikius. Sutelksime savo parlamentus, kad NATO tikrai turėtų nuolatinę politinę paramą ir išteklius, reikalingus atgrasyti ir apsaugoti nuo bet kokios iš bet kurios krypties kylančios grėsmės. Toliau stengsimės į procesą įtraukti piliečius, kad stiprintume gynybos, pasirengimo ir demokratinio atsparumo kultūrą.
3. Padvigubinsime investicijas į parlamentinę diplomatiją, kad vyktų strateginė sąjungininkų konvergencija, stiprėtų transatlantiniai ryšiai, didėtų pasitikėjimas ir tvirtėtų bendradarbiavimas. Europa ir Šiaurės Amerika strategiškai labiausiai suinteresuotos taikos, stabilumo ir klestėjimo išsaugojimu. Vieningai giname savo laisvę, demokratiją ir gyvenimo būdą. Savo saugumą geriausiai užtikriname dirbdami kartu. Stipri NATO, besiremianti Šiaurės Atlanto sutarties 5 straipsnyje įtvirtintu geležiniu įsipareigojimu užtikrinti kolektyvinę gynybą, efektyviausiai atgraso nuo agresijos, užkerta kelią karui ir apsaugo mūsų piliečius.
4. Mums kylančios grėsmės siejasi tarpusavyje. Rusija išlieka tiesiogine, strategine, ilgalaike grėsme euroatlantiniam saugumui, be kita ko, dėl agresijos karo prieš Ukrainą ir sąjungininkų saugumą destabilizuojančių kampanijų. Griežtai smerkiame beatodairiškus Rusijos veiksmus, dėl kurių neseniai pažeista Lietuvos ir Rumunijos oro erdvė. Terorizmas yra tiesioginė asimetrinė grėsmė sąjungininkams. Kiekvieną dieną sąjungininkų visuomenės tampa kibernetinių atakų, sabotažo, ekonominės prievartos, kitų hibridinės kovos taktinių elementų taikiniu. Vis labiau veiksmus derinant Rusijai, Kinijai, Iranui ir Šiaurės Korėjai, metamas iššūkis mūsų saugumui, stiprėja strateginė konkurencija nuo Šiaurės Atlanto iki Juodosios jūros, nuo Arkties iki Hormuzo sąsiaurio.
5. 2026 m. NATO aukščiausiojo lygio susitikime bus žengtas dar vienas žingsnis NATO prisitaikant prie situacijos ir paverčiant įsipareigojimus konkrečiais pajėgumais. Mes, kaip politiniai lyderiai, turime atlikti pagrindinį vaidmenį užtikrinant, kad Ankaroje priimti politiniai sprendimai dėl pajėgumų, pasirengimo, pajėgų formavimo, infrastruktūros, gynybos pramonės ir atsparumo būtų vykdomi greitai, plačiu mastu ir tokiais būdais, kad atgrasytų nuo agresijos.
6. Aukščiausiojo lygio susitikime privaloma toliau siekti, kad būtų skubiai vykdomas įsipareigojimas kasmet 5 % BVP investuoti į su gynyba ir saugumu susijusias priemones, prieš tai parengus patikimus nacionalinius planus ir juos suderinus su atitinkamomis teisinėmis sistemomis. Mūsų šalys turėtų dėti visas įmanomas pastangas, kad atliktų numatytus darbus gerokai greičiau

¹Patvirtino Nuolatinis komitetas 2026 m. gegužės 31 d. Vilniuje (Lietuva).

nei 2035 m. Asamblėja ir toliau piliečiams teiks politinius, strateginius, ekonominius argumentus, grindžiančius investicijas į gynybą. Esame pasiryžę ne tik remti ilgalaikius įsipareigojimus gynybos srityje, bet ir aktyviai sekti jų įgyvendinimą, taip pat laikui bėgant reikalauti konkrečių rezultatų.

7. Turime stiprinti transatlantinę gynybos ir technologijų pramoninę bazę, kad gamybos, naujovių diegimo ir prisitaikymo srityse pralenktume siekiančiuosius pakenkti mūsų saugumui, taip pat akcentuoti nuolatinio, veiksmingo transatlantinio bendradarbiavimo gynybos srityje svarbą. Parlamentai atlieka lemiamą vaidmenį įvardindami įstatymus, iniciatyvas ir reformas, reikalingas gamybai didinti, viešiesiems pirkimams paspartinti, tiekimo grandinėms užtikrinti, atsargoms gausinti, kliūtims bendradarbiavimui gynybos pramonės srityje šalinti, inovacijoms skatinti. Investicijos į gynybą reikalingos ne tik dėl saugumo, bet jomis skatinami ir konkurencingumas, technologijų plėtra, darbo vietų kūrimas, ekonomikos augimas.

8. Stipresnė ir pajėgesnė Europa yra būtina siekiant teisingesnės, atsparesnės, labiau subalansuotos NATO. Sąjungininkės Europoje ir Kanada turi toliau investuoti daugiau, gaminti daugiau ir kurti daugiau pajėgų, pajėgumų, įgalinančių priemonių ir infrastruktūros, kurių reikia norint prisiimti didesnę atsakomybę už įprastinį atgrasymą ir gynybą Europoje. Taip pat kartu su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis turi toliau imtis lyderio vaidmens remdamos Ukrainą, prisidėdamos prie NATO Prioritetinių Ukrainos reikalavimų sąrašo (PURL) iniciatyvos. Parlamentai atliks lemiamą vaidmenį išsaugodami demokratinių jėgų paramą, kai dabar reikia ilgam perbalansuoti įsipareigojimus. Pritariame, jog būtina nustatyti konkrečius, kolektyviai šalis įpareigojančius darbo etapus, kad vykstant NATO gynybos planavimo procesui būtų galima stebėti naštos perkėlimo pažangą.

9. Stipri, suvereni ir nepriklausoma Ukraina yra gyvybiškai svarbi euroatlantinės erdvės saugumui ir stabilumui. Dar kartą patvirtiname, kad ateityje Ukraina turi priklausyti NATO. Ukrainos euroatlantinė integracija tiesiogiai prisideda prie ilgalaikio regioninio saugumo ir stabilumo. Tvari karinė, ekonominė ir politinė parama išliks būtina. Remiame aiškų daugiametį finansavimo įsipareigojimą, kuris užtikrina nuspėjamumą ir tenkina Ukrainos poreikius.

10. Glaudžiau bendradarbiaujant su Ukrainos gynybos pramone, taip pat didinant bendrą gamybą ir bendrą plėtrą, stiprėja Ukrainos gebėjimas apsiginti ir kartu gerėja sąjungininkių pasirengimas. Pritariame nuolatiniam spaudimui Rusijai palaikydami jai ir jos bendrininkams taikomų sankcijų griežtinimą ir veiksmingą vykdymą, ypač naftos ir gamtinių dujų sektoriuje, su kuriuo susijusi Rusijos šešėlinio laivyno veikla, taip pat bankų ir finansų sektoriuose.

11. Asamblėja ir toliau daug dėmesio skirs atsparumui kaip pagrindinei kolektyvinės gynybos priemonei. Parlamentai yra tiesiogiai atsakingi už teisės aktų priėmimą ir investicijų užtikrinimą siekiant apsaugoti ypatingos svarbos infrastruktūrą, įskaitant energetikos tinklus, uostus, transporto koridorius, povandeninę infrastruktūrą, telekomunikacijas, duomenų sistemas, įrenginius kosmose. Taip pat sieksime mažinti gynybos požiūriu gynybai ypatingai svarbių tiekimo grandinių, naujų technologijų, žaliavų, energijos, kuro tiekimo grandinių, logistikos strateginį pažeidžiamumą ir priklausomybę.

12. Ne vieni susiduriame su šiais iššūkiais. Svarbiausiu strateginiu turtu yra NATO partnerystė, taip pat platus Asamblėjos parlamentinių partnerių tinklas. Dialogas ir praktinis bendradarbiavimas su partneriais kaimyninėse šalyse mūsų pietuose ir rytuose, taip pat Indijos ir Ramiojo vandenyno regiono šalyse padeda didinti atsparumą ir spręsti visuotinai besisiejiančias saugumo problemas.

13. Didėjant grėsmėms ir strateginei konkurencijai, NATO Parlamentinė Asamblėja išliks unikalia platforma sąjungininkių vienybei, solidarumui, sanglaudai skatinti, transatlantiniams ryšiams stiprinti ir kolektyvinei gynybai palaikyti. Dėl narystės NATO mūsų tautų pajėgos išauga kartais.

Naudodamiesi parlamentiniais įgaliojimais skatinsime visuomenės paramą, stiprinsime demokratinį teisėtumą ir užtikrinsime, kad Aljansas ir toliau būtų pasirengęs užkirsti kelią karui, ginti mūsų laisvę, išsaugoti mūsų gyvenimo būdą.